

Zems Zems-qa pepa

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Zems ndøpeawám. Ngenek Yesu-gé eveqasé. Ndego Zelusalem Kliten bawan ezoqam-gé megeat ezoqam ndøgoám. Ndego nqanek pepa ti-te ndígu tenø-peawám, Zu Kliten ezoqam, manqei vinivinimba-te gipanqanim neka ndøgo vøyageapam.

Teqa pepa mokho-te, Zems ezoqa āv gene-guguzá nqægo: Ndigu matev eqeieqei-té giabe-yagé, neka tiqa unimanqatin matev, kopømba mbaín, manqat mba tøgoat, geté matev matanam-us begó.

¹ No Zéms, nqanek pepa nqæpeaomit. No Mbumbukiam neka Evezøza Yesu Keliso, tigí sasae ezoqám.

Nqanek pepa zo-té qatø-peaomít, zo Izlael kh-agua bawan tuelv ezoqam, manqei vinivinimba qazo-panqanim.

Khaiya mbomá, zo-te.

Khamasim matev tønifakhanam, yaq niqa unimanqatin matev ginimbi-khouwév

² Nøfuap! Zo khamasim matev vinivinimba tøzø-fakhanam, zo khanakhanakh mba bezø-asøtvé. ³ Zapa ndøgo, zo møzøte-zøté, matev vinivinimba, zoqa unimanqatin matev

tækhamasimit, yaq bazaføgakh-us waniap matev zømbé-fakhán. ⁴ Yaq ta bazaføgakh-us waniap matev ndøgo, até bezøgó, atema vaev-te. Yaq zo uni zøtéfisám neka matev eqeieqei matanam-te zówafezák.

⁵ Geté zo mokho-te, ezoqa nøme matavap loloakh mbain tøgoat, ndego Mbumbukiam-té geabenøviám. Ndego gèmbøe-khaneát, ezoqa ewaqape matev mbomømboma tezø-etoam. Ndego geqá-ponqomák, toqombo-viam, geté matavap loloakh segeqá-etoám. ⁶ Geté gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam temboviam, ndego ùni bete-unimanqatín. Betonáké. Zapa ndøgo, ezoqam ndego, ndo:nake, ndego andé ndaola khamøe me me:-asøtavé. Khamøe tøndo-fegimat, tøvumøet, segé-khaonimát. Kopømba mbain, ndaføyamba te-itan. ⁷ Ezoqam av nge:go, bematáváp, av nqægo, Evezøza-te matev eqeieqei kopo ndondáp. ⁸ Ezoqam av ngenek nge:go, matavap menas-té geyá. Teqa yage-te ate ndægo, ndego bazaføgakh-us géyayák.

Gigiap-av ezoqam neka gigiap kopoav ezoqam-qa yaq-té

⁹ Klisten ezoqam ndego, gigiap-av neka iz mbain ndego, ndego khanakhanakh mbá geabetegó. Zapa ndøgo, Mbumbukiam iz kandambaqape mbo-etoám. ¹⁰ Geté gigiap kopoav ezoqam, āv geabete-mataváp: Mbumbukiam-qa bøi-te, teqa gigiap kopoav, gigiap-qapé mbá. Teqa gigiap andé flawas me mé:khataeztét, vø-o:áz. ¹¹ Ni mizi:nøtén. Khøuwa bazaføgakh-us tesasev, yaq

gagayag gétá, flawas manqei-te vø-o:āz. Yaq tiqa bugug mbomømboma segé-soqá. Yaq até gi-giap kopoav ezoqám-a, ndego bazaføgakh-us nde-sasaeat, segemø-navøém.

Mbumbukiam-te, matev mbomømboma mba ndo-okhó

¹² Ezoqam khanakhanakh mbá geabetegó, ndego bazaføgakh-us teyat, khamasim matev tømbo-fakhanumat. Ndego bazaføgakh-us teyat, yaq-fia khandi miavmiav ndøndáp. Ta khandi miavmiav-qa yaq-te, Mbumbukiam manqa mbusa, av genevé nqægo: Ezoqa ndígu tındapém, te-te kuku ndøzøgo.

¹³ Ezoqam ndego, manqa-zapa tækhamas, ndego bemanqáté, av nqægo, nqanek khamasim matev Mbumbukiam-tē qando-okhō. Zapa ndøgo, manqa-zapa, kopømba mbaín, Mbumbukiam khamasim-te tøve, neka até Mbumbukiam ekezán-a, ndego ezoqa khamasim-te abumáv, manqa-zapa-te ti-o:az. ¹⁴ Geté ezoqa ewaqape, ekeza kha-qá poev ndø-abumatún, khamasim matev-te. Ndøgo tø-itubín neka vøtakhasin.

¹⁵ Yaq ndigu, kha, poev matev soqøsoqa-te, sa tinqonqotavat, yaq manqa-zapazapa zøfakhanát. Ndøgo andé poev matev soqøsoqa-gí nakheís. Yaq manqa-zapazapa qakhouwevin, løvøte ndøfakhanín.

¹⁶ Nøfuap mbomømboma! Zo ezoqa betubám.

¹⁷ Yan-te nqo:go, matev mbomømboma neka ndaføya-ndaføya mba ndo-okhó. Mbumbukiam-té qando-visín, ndego yan-qa waev vinivinimba gekhakheinam. Ta waev ndøgo, sège-enendát, vø-khouiat, neka nango vøkhayat. Geté

Mbumbukiam gé-enendák. ¹⁸ Mbumbukiam āv qambøe-pøovám nqægo: Ni teqa unimanqatin manqat mokho-te, khandi ndakinak zíndapém. Tene-matanám ndøgo: Ni gigiap ate nqægo mokho-te, ndego gekhakheinam, tegi bizigú. Ate av-té, gigiap ndøgo, toqope:tat, bugukhokhof gigiap teqa ndøgo.

Mbumbukiam-qa Manqat vømbopáev, sa ndøyògē

¹⁹ Nogi nøfuap mbomømboma! Zo vøezøté. Ezoqa ewaqape, nakhamas-te, manqa yoge matev bezøgó. Geté manqa manqate-te neka qaqa-te, aiyáv qabezøgó. ²⁰ Zapa ndøgo, ezoqam qaqa tegoat, ndego kopømba mbain, matev tegoat, av Mbumbukiam ndømbøe-pøev. ²¹ Yaq nakémbá, matev soqøsoqa ate ndægo neka manqa-zapazapa ndøgo, zo mokho-te sekemba ndøugu, vø-ivøvém. Zo Mbumbukiam-qá mokho-té qanu:gú neka teqa manqat vø-upøgim, ndego zo mokho-te, ande avøe gigiap me, ge-ogeakh. Teqa manqat kopømbaqapé, zo segé-khandí:z.

²² Mbumbukiam-qa Manqat, o-mba mbøendapé. Sa ndøyògē. Zo sa tozo-ewagat, zøkeza kha zombøé-khavozumít. ²³ Gekha ezoqām ndego, manqat sa te-ewagat, gete paeveav vøgoāt, ndego kopømba ande av ndé:go, ekeza bugug glas-te geqeiv. ²⁴ Geté nqawa gewav, bugug ndøgo geqeiv, nakhamas-té qambøe-navøém. ²⁵ Geté gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-qa guguna

1:18 1:18 Zion 1:13 **1:20** 1:20 Eccl 7:9 **1:21** 1:21 Kol 3:8;
1 Pita 2:1 **1:22** 1:22 Met 7:26; Lom 2:13 **1:25** 1:25 Lom 8:2;
Zems 2:12

manqat ndaføyamba-qape mokho-te ndu:qeivi, ndøgo ezoqa nqa-nqovotøzat, neka ta guguna manqat mokho-te, oskia teyagat, neka manqa matev navøepøteav vøgoāt, gete tembopavat, ndego khanakhanakh ndøgoāt. Gekha matēv ndøgo, tematønumat, Mbumbukiam gembó-tøkeát.

²⁶ Gekha ezoqām ndego, ekeza kha Klisten ezoqam nde:vewe, gete ekeza tou keoge eqeieqei mbain vøgoāt, ndego ekeza kha, gèmbøe-khavozumít. Teqa unimanqatin matev neka guliguli matev, mokho mbain. ²⁷ Unimanqatin neka guliguli matev, av Mbumbukiam, nigi Tat, eqeieqei neka ndaføyamba-qape nde:vewe, nqáne: Loundik nakheis neka ngængæm, tiqa potonom matev-te, zizó-tøkeát, neka manqei-qape-qa matev sa zimbó-takaták, manqa-zapa-te tø-itumbat.

2

Ni ezoqa ewaqape-te, kuku binigu

¹ Nøfuap! Zo Evezøza ndozo-unimanqatinat, ndego Yesu Keliso, ndego Mbumbukiam-qa waev-te ndeyage, zo yaq-mba ndø-òkhó. ² Khamasim, ezoqa zoqa møvøza-te tendowav, yaq ndego tendo-khakheinam, ndabua eqeieqei vøndó-uzām neka kokosov-te gol gigiap fia kandakanda vøndó-utāz, neka até gigiap-av ezoqām-a, vøndówāv, ndego ndabua soqøsoqa tendo-uzam; av tægoat ndægo, yaq matev eqeieqei ākhanégo? ³ Zo ndego ezoqam tozombo-vizumem, ndego ndabua eqeieqei te-uzupat neka vozombó-einīm, “Qonam

nonqo qanimav-te nqanek, qonōqōm,” geté gikiap-av ezoqam tozombo-einim, “Soqōyāt nandav,” o “Manqei-tē qanōqōm, nqanek noqa zenda tokhotapak-te.” ⁴ Gê, av tōzōte-gonem, egeiegei? Av taoká. Zo zòqatatét, zo mokho-te. Neka matavap soqōsoqá qazōte-gevezoát.

⁵ Nogi nōfuap mbomōmboma! Zōtōndé-yogēm. Mbumbukiam ndigu tevevesám, ndigu manqei-qape-qa bōi-te gikiap-av ezoqam ndigu, yaq ndigu tiqa unimanqatin matev mokho-te, vōmō-ande-gikiap-kopoav-ezoqam-ez, neka ndigu Mbumbukiam-qa Megeat Matev-te vōmō-ōz, av ndigu manqa mbusa gezōmbeve, ndigu Mbumbukiam-te kuku ndōzōgo. ⁶ Geté zo, zo gikiap-av ezoqam mivi matev zozō-etoumatún, neka khokho ezoqam ndōzōtē-zāzā. Gēmbo-mataváp. Gekha ezoqām, zo ndingiaēzoat, neka manqa ovōyam-te ndi-abam? Ezoqam ndigu, gikiap kopoav ezoqam. ⁷ Neka ezoqam ndigu, Yesu Keliso, zo tegi ndozogo, teqa iz qanimav-qape ndingenōiwat.

⁸ Zo nigi Kawa ezoqam-qa guguna manqat tozombo-pavat, av nqægo, “Ezoqa nōme-te, kuku āv tabetaqambe:gō, av qakeza kha-te kuku ndaqambe:go,” av tōzōtegoat, zo matev egeiegei zōmatōnumát. ⁹ Geté zo yaq-mba tozokhoat, ezoqa nōme tozozō-vizupat, neka nōme vozó-sanqabāt, zo manqa-zapa zōgoát. Yaq Mbumbukiam-qa guguna manqat, zo khafeap mōkuiam ezoqam mé:zæbát. ¹⁰ Gekha ezoqām

2:5 2:5 1 Ko 1:26-28 **2:8** 2:8 Met 19:19; Gal 5:14 **2:9** 2:9 Deut 1:17 **2:10** 2:10 Lev 19:37; Num 20:7-12, 24; Met 5:19

ndego, guguna manqat ndembopaev, gete manqat kopo tenqawa, ndego guguna manqat ate ndægo, sugumú-møkuiám. ¹¹ Zapa ndógo, Mbumbukiam, ndego ge-ein av nqægo, “Qo nokenøkem matev ndøngi:wát,” ndego até nqanek manqat nømé-a, vø-ein, “Qo ezoqa pakhapakha zøkhanèám.” Yaq nakémbá, qo nokenøkem matev ngi:wateav toqogoat, gete ezoqa pakhapakha toqokhana, yaq qo até moqo-khafeap-møkuiam-ezoqam-éq.

¹² Gèmbø-mataváp. Zo Mbumbukiam-qá manqa ovøyam-té qazomówán. Yaq ndego zo av tené-gevezó, av teqa guguna manqat ndæmanqate, ndøgo ni ndønqovondam. Yaq nakémbá, zoqa matev matanam neka manqa manqate, eqeieqei sa bezógó. ¹³ Zapa ndógo, gekha ezoqām ndego, tanakh mbain ndego, yaq até Mbumbukiám-a, tanakh mbaín, te-te, teqa manqa ovøyam khøuwa-te. Geté gekha ezoqām ndego, tanakh ndømbogo, ndego kopømbaqapé, møe gégoák, manqa ovøyam matev-qa yaq-te.

Unimanqatin matev neka matev matanam-qa yaq-te

¹⁴ Nøfuap! Ezoqa nøme temanqatat av nqægo, “No Yesu, nò-unimanqatināt,” gete ndego matev-qase matønumav tøgoat, yaq gè, gekha eqeieqei mbógo? Gè, unimanqatin matev av nqægo, kopømbâ, tøkhandi:v? ¹⁵ Klisten ezoqa nøme, anganeam ò sævam, ndabua mbain tøgoat neka lou-qa tipotonumat, ¹⁶ yaq qo sa toqozø-ein, av

2:11 2:11 Exo 20:13-14; Lom 13:9 **2:12** 2:12 Gal 6:2; Zems 1:25; 1 Pita 2:16 **2:13** 2:13 Met 5:7; 18:32-35 **2:15** 2:15 1 Zion 3:17

nqægo, “Eqeieqei soqōyagāt, ndabua voqó-ūz-a, lou voqólōg,” gete qo ndigu tōkeeav tōgoat, av gigiap-qa ndi:potonam, ndøgo áv khazømbé-tøkē?
¹⁷ Yaq matev até kopó, qo unimanqatin matev mba taqagoat, gete matev matanam mbain, yaq qoqa unimanqatin matev, mokho mbain. Ndøgo andé nanimát.

¹⁸ Ezoqa nøme, áv gini-manqaté nqægo, “Ezoqa nøme ndigu, unimanqatin matev zøgó, geté nøme ndigu, matanam matev zøgó.” Ezoqa av ndi:manqate, no áv qazømbé-qavøiú nqægo, “Gê, qoqa unimanqatin matev áv khatéqeiv, qo matev matanapøteav tōgoat? Geté noqa matev matanam mokho-te, no áv qatéqamákh nqægo: No unimanqatin matev, nqanøgó.” ¹⁹ Toqo-unimanqatin, av nqægo, Mbumbukiam kopo me:gō, qanimáv. Geté gèmbø-mataváp. Até nqova soqøsoqá-ya, áv tini-unimanqatinát. Neka ndigu møe kandambá te-te. Kha wageap-ús. ²⁰ Qo kandaniap ezoqam. Gê, qo qeiviáv, av nqægo: Matev matanam mbain tōgoat, yaq unimanqatin matev, mokho mbain.

²¹ Gê, nigí atankha-zapa Eibleem, Mbumbukiam-qa bøi-te áv kené-ndaføyamba-ev? Ndego teqa matev matanam mokho-té genø-ndaføyamba-év, ndego ekeza yo Aezek, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo, lou-qase-te geve. ²² Qo áv qoteqeiví nqægo: Teqa unimanqatin matev neka matanam matev, kopømbá sugumu-sasaetám. Yaq matev ndøgo, gematanam, tø-unimanqatin ndøgo:

Ndego Mbumbukiam, ùnime:-unimanqatín. ²³ Yaq av nqægo, Mbumbukiam-qa Manqat ndøgo, ndøpeawap, møndø-unimanqatín, qa-ein, “Eibleem Mbumbukiam, gè-unimanqatín. Yaq Mbumbukiam ndego ta zapaya ndøgo, ndaføyamba-qaape me:veó.” Yaq Mbumbukiam ndego zifu-zifu-qa mbo-akhá. ²⁴ Ndøgo ni āv qani-nømendim nqægo: Ezoqa Mbumbukiam-qa bøi-te, matev matanam mokho-té ginø-ndaføyamba-éz, ambá av nqægo, unimanqatin-te mbā.

²⁵ Até Leiáb-a, mambe sævam guyagam, ndugu Mbumbukiam-qa bøi-te, matev matanam mokho-té gunø-ndaføyamba-év, Izlael ezoqam-gi bøibøi-anim, khoev guzø-ein, yaq nakhoa vini-te vøkhofotaz, ndigu sasa ndøkhokhoz.

²⁶ Khatae nqova mbain tøgoat, ndøgo nanimát. Yaq até kopó, unimanqatin matev, matev matanapøteav tøgoat, ndøgo nanimát.

3

Tou-qa yaq-te

¹ Nófuap! Zoqa Klisten bawan mokho-te, nømendim ezoqam khapé me:khòuwéz. Zapa ndøgo, zo møzøte-zøté. Ni Mbumbukiam-qa manqa ovøyam-te ndizi-waniap, ndego ni nømendim ezoqam unimé:-gevenó, āv tiuká, ezoqa nøme ndigu.

² Ni ezoqa ewaqape, zibusøtumatún. Geté gekha ezoqam ndego, manqat soqa kopo einiav tøgoat, ndego møndømu-ndaføyamba-év. Ezoqam

av ngenek nge:go, até ekeza kha ate ndægó-a, kopømbaqapé, tenøzøgim.

³ Hos, tuqa nøzøgim nonqo, auli gigiap-qase, manqa-nqa-te toqombo-sokhof, yaq kopømbaqapé, tuqa kha ate ndægo soqó-nøzøgím. ⁴ Neka nqáe! Até palai khaguá-ya, oskiá ndøgo, kandambaqape ndøgo, neka khamøe kandambaqape ndøsøkuzu, ndego nøzøgim ezoqam, nøzøgim nonqo khapelavøqasé genénøzá, ma manqei ndømbøe-pøotet. ⁵ Yaq matev até kopó. Tou ndøgo, gigiap-qase khapémbá, niqa kha-te. Geté taqa matanam, kandambá tantáv. Nqáe! Wageap khapelavøqase, kopømbá, yaq leg-qape segéwagím. ⁶ Niqa tou, andé gøinám. Ndøgo gigiap khapémbá, nikeza kha-te. Geté ndøgo manqa-zapazapa vinivinimba ndøngazungazumatún. Kopoáv. Yaq kha ate ndægo, manqa-zapa sugumú-tønøemét. Yaq niqa yage ate ndægo, andé gøinam me sugumú-wageapét. Gøinam av nqægo, gøinam manqei-té qando-okhó.

⁷ Gekha søvakha gigiap lozokhāk ndigu, ndiløvuvam neka ndivisiapi neka ibøkha-te ndi-okho, ezoqa nanak zøgeagimín, vøvisizin. Ndøgo kopømbaqapé. ⁸ Geté tou ndøgo, ezoqa kopømba mbáin, nanak tembogea, vøvisiz. Ndøgo manqa-zapa-ús. Kopømba mbáin, toqo-khakhatam. Ndøgo andé mulømula soqaqapé. Ezoqa løvøte zø-etoám.

⁹ Niqa tou, Evezøza-te neka Tat-te, ike manqat zi:manqatatún, neka ezoqam soqain-te vizí-abumatun, ndigu Mbumbukiam ande ekeza bugug me ge:khakheinøvem. ¹⁰ Tou kopo-te,

Mbumbukiam-te ike manqat ndøfakhanín neka ezoqa soqain-te abam manqat vøfakhanín. Nøfuap! Matev av nqægo, bøgó. ¹¹ Gê, kea kumbutøve kopo-te, kopømbâ, ibøkha bæbæs neka ibøkha soqain sa tumu-fakhatat? Kopømba mbaín. ¹² Nøfuap! Neka gê, fig tae-te, oliv nanga ndøviam? Neka waen tae-te, fig nanga ndøviam? Ndøgo ùnime:-kopømba-mbaín. Yaq até kea kumbutøve-té-a, leat-us tøgoat, kopømba mbaín, ibøkha bæbæs toqotakha.

Matavap loloakh-qa yaq-te, Mbumbukiam-te ndøndo-okho

¹³ Gê, zo mokho-te, matavap loloakh neka zøtezat ezoqam tígu? Tigoat, yaq nandiv nqanek matev, ezoqa ekeza yage eqeieqei neka matev eqeieqei giabiti-zømesím. Ekeza kha voat-ús neka matavap loloakh-ús. ¹⁴ Geté zoqa mbøni mokho-te, ova matev tøzøgoat neka zøkeza kha mba vozóqeivāt, yaq zo me:khambùváp, av nqægo, zo matavap loloakh ezoqām. Av tøzøtegoat, zo zøtekhavozumít neka zoqa manqat, unimanqatín mbá. ¹⁵ Matavap loloakh av nandægo, ambā Mbumbukiam-tē qandō-okho. Ndøgo Nqova Mbomambaqape-qá mbá. Geté manqei-qape-qá matév. Nqova soqaqape-té qando-okhó. ¹⁶ Ma ova matev neka qakeza kha qeivi mba matev ndøgo, até ponqombap matev neka manqa-zapazapa vinivinimba até ndægó-a, ndøgó.

¹⁷ Geté matavap loloakh, Mbumbukiam-te ndøndo-okho, āv qanegó nqægo: Bugukhokhof matavap eqeieqei-ús. Yaq sambi-ús neka matev

aiyaiyav-te matanam-ús neka yoge eqeieqei-ús neka tanakh-matev-ús. Neka ndøgo mokho eqeieqei ndøfakhanín. Neka ndøgo ambá av nqægo, yaq-mba ndø-okhō. Neka taqa matanam, ambá av nqægo, ngusum-te eqeieqei, getē mokho-te soqain. ¹⁸ Gekha ezoqām ndigu, sambi-te tiyagat neka sambi matev ande avøe gigiap me ti:-ogeakh, ndigu matev eqeieqei vinivinimba segezø-fakhanám.

4

Ni Mbumbukiam-qá mokho-té qabizu:gu

¹ Gê, zo mokho-te nandav, manqa itumbam matev neka nøfeap matev, gekham-tē qandó-okho? Ndøgo zøkeza kha-qa poev matev-té qando-okhó, ndøgo zoqa mokho-te, matev eqeieqei namba ndønøfeap. ² Zo poev zøgó. Geté zo gigiap o matev upøgimáv. Yaq zo ezoqa pakhapakha zozø-khaneám. Zo gigiap zøte-nønguvupatún. Geté kopømba mbain tozo-upøgim. Yaq zo qaqa zogoatún neka vozō-nøfe:patun. Zo gigiap neka matev mbain tøzømbegó ndøgo: Zo Mbumbukiam-te viimáv. ³ Neka qazo-vi:matun, zo gigiap o matev upøgimáv. Zapa ndøgo, zoqa matavap eqeieqei mbá. Zo Mbumbukiam-te, ta-mba nqáneq qazøte-vi:matún, av zoqa poev gigiap-te o matev-te ndzøembe:go.

⁴ Zo mambe ezoqam-qa zøteqeví. Zo Mbumbukiam-te tøkebeáv. Gê, zo møzøté-zøtez? Zo manqei-qape matev-gi zifuap tozogoat, yaq zo

Mbumbukiam-gí qaqa ezoqám. Unimanqatín. Gekha ezoqām ndego, nqanek manqei-qape matev namba, nøfu matev-qa ndego, ndego møndømø-Mbumbukiam-gé-qaqa-ezoqam-év.

⁵ Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-manqaté nqægo, “Nqova ndego, ni mokho-te gu:-utav, tege mba begó. Neka ndego ova ndømanqaté, teqa yaq-te.” Ge zô, ndozo-matavap, nqanek manqat, khokhō segē-peawap? Av taoká. ⁶ Geté Mbumbukiam ni kuku matev nøme mba nimbo-etømit. Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo, “Ezoqa ekeza iz ndi-eqawat, Mbumbukiam, gèvøozoát.

Geté gekha ezoqām ndigu, ekeza iz ndivoat, Mbumbukiam kuku matev zø-etoám.”

⁷ Yaq nakémbá, zo Mbumbukiam-qá mokho-té qanu:gú. Geté nqova soqaqape, gèmbø-khakhazám. Yaq ndego gévuáo. Segéziváz. ⁸ Zo Mbumbukiam-té qanø-khanøgim, yaq ndego zo-te vøndó-khanøgim. Zo manqa-zapazapa-us ezoqam, zo ande zenda khavim-us ndøzøgo, vøsungúz, neka matev soqøsoqa, zitá qane-wuøém. Neka zo matavap keambap ezoqam, zoqa matavap soqøsoqa, vø-ivøvém, matavap kopo vøndapem. ⁹ Zo mutøkhop ndøwaním, zoqa manqa-zapazapa zapaya. Gè:-eivám, neka osombo vøwan. Zoqa otam nandav, bè-enénd, bemø-eiv, neka zoqa khanakhanakh, bemø-mutøkhop. ¹⁰ Zøkeza kha, Evezøza-qa bugug-te, zóvoatát. Yaq ndego zo ndø-eqagim.

4:6 4:6 Prov 3:34; 1 Pita 5:5 **4:7** 4:7 Ef 6:12 **4:8** 4:8 Zech 1:3; Mal 3:7; Isa 1:16 **4:10** 4:10 Job 5:11; 1 Pita 5:6

Ezoqa nøme, bizi-gevezòát

¹¹ Nøfuap! Zo izuizu manqa ndøgevèám. Gekha ezoqâm ndego, Klisten zifu-qa yaq-te, soqa manqat nde:manqate neka ndégēvēiwāt, ndego soqa manqat, Mbumbukiam-qá guguna manqat-qá yaq-té gene-manqaté neka ndégēvēwāt. Geté qo Mbumbukiam-qa guguna manqat toqo-gevea, qo ambá av nqægo, qombopaæv. Geté qo sòqo-gevewát. ¹² Guguna manqat etoam ezoqam neka manqa ovøyam megeat ezoqam kopo mba me:gó. Mbumbukiám. Ezoqam ndégo, kopømba ndego, ezoqa tekhandi:v o vøngiū. Geté qo gekha ezoqâm, ezoqa nøme toqo-geveiu?

Ni bizi-khambùváp

¹³ Zo ezoqam, zo ndozo-manqate, av nqægo, “Nqægo khaiya o qasun, ni taon nøme-tē qazinø-niāv. Viav kopo siziyagāt, bisnis vizimø-gonēm, neka yaq-fia kandambaqape vizimø-qasēm.” Zo av ndøzøte-manqate, gèndoyogé. ¹⁴ Zo zøtezateáv, qasun ande gekha matev me mé:fakhān, neka zoqa yage, ande āv khanégoāt. Gèmbø-mataváp. Zoqa yage, andé khøifakhøifa me me:gó. Sège-fakhanín, neka sa vømø-navøemin. ¹⁵ Yaq nakémbá, zo āv qane-manqaté, “Evezøza poev tømbo goat neka ni viziyagāt, yaq ni matev ndøgo tizigoném, av nqazi-matavap.” ¹⁶ Zo zøte-khambuváp, ndozo-matavap, av nqægo, zo kopømbaqapē, sa tozo-matønumat, av ndøzømbøepøat. Geté khambuvap matev av nqægo, soqáin.

4:12 4:12 Lom 2:1; 14:4
Prov 27:1; Psa 39:5, 11

4:13 4:13 Luk 12:18-20

4:14 4:14

17 Gèmbō-mataváp. Gekha ezoqām ndego, te-otev av nqægo, gekha matev eqeieqeī ndøgo, tego, getē ndego goneāv, te-te ndego, matev av nqægo, manqa-zapa-ús.

5

Guguna manqat, gigiap kopoav ezoqam-te

1 Yaq ndakin, no zo gigiap kopoav ezoqam nøzø-manqaté. Gëndoyogé. Zo gè-eivám neka gèzøgeæz. Zapa ndøgo, viniv kandambaqape zøgeáv. 2 Zoqa gigiap kopoav, khokhó sege-lanqavét neka zoqa ndabua, khotet mba ndølogét. 3 Zogi moni neka auli gigiap fia kandakanda, nagi mba ndøvøtæmét. Taqa nagi, āv qane-ovøyám nqægo: Zo nqanek gigiap-te ezoqa nøme tøkemav ndøgo, zo manqa-zapa-ús. Taqa nagi zoqa kha andé gøinam me mé:sonqotáv. Vaev khøuwa avønín. Geté zo gigiap-qape, sà to-zonø-mendeomít. 4 Ezoqam ndigu, khæ-te gizø-sasaetam, zo zòzømbe-khavozumám. Fia etoumáv. Nqáe! Zoqa matev nandav, andé Mbumbukiam me mbøe-akhayám. Ndigu ezoqam, khæ-te gizø-sasaetam, tiqa akhayam, Evezøza Bazaføgakh-qape-qá gea-té qanø-oé. 5 Zo nqanek manqei-qape-te, gawap kandambá qazøgoam, neka gekha matēv ndøgo, zo qazø-poein, zo sòzo-gonemín. Kopømba ande av bøsik toqote-okefet, atema vømø-enaq-sakha-mba-ēv, sasa qólavaō, zo zøkeza kha āv tøzøte-okefé, zoqa zitøge khøuwa nonqo. 6 Zo ezoqam eqeieqeī, manqa ovøyam-té qazonø-áb,

vozōzitag, vōpakhaez. Geté ndigu zo-te yaq qavøiwateáv.

Matev fōgøfōgakh ambá qabete-fakhanám, geté ni até bizi-waniáp

⁷ Nōfuap! Sozotó-kewagát, atema Evezøza betøndōqavan. Nqáe! Zo avøe ogekhæm ezoqam-qa matev mbomataváp. Avøe gigiap gi-ogeakhin, yaq sogó-kewagát, atema avøe gigiap mbomømboma vōkhatøkhatoamin. Ndigu mōndæzótéz. Qæ bêtøkhæ-lanqavøém, qæ ndøgo, manqei menegim nonqo, neka qæ nøme ndøgo, avøe umivøem nonqo. Yaq sogó-kewagát. ⁸ Até zó-a, sozotó-kewagát, neka fōgøfōgakh ndøwaniáp. Zapa ndøgo, Evezøza-qa qavøne khøuwa, avønín.

⁹ Nōfuap! Zo manqa ndøpònqōm, yaqyaq-a. Soqain ndøgo, Mbumbukiam zo manqa ovøyam-te te-ab. Nqáe! Ndego manqa ovøyam ezoqam, avønín géfakhán. ¹⁰ Nōfuap! Evezøza-gi manqa vevezam ezoqam zømataváp, ndigu teqa iz-te, manqat gimanqatam. Zo tiqá matev mbopáev. Ndigu matev fōgøfōgakh ambá giniqeivám. Geté fōgøfōgakh sekembá sege-waniapám. ¹¹ Nqáe! Ni ezoqam ndigu, fōgøfōgakh giwaniapam, khanakhanakh-us nitizæzá. Zo Zob-qa yaq-te, mōzoyogém. Ndego matev fōgøfōgakh, ambá geneqeivám. Geté ndaføyambá segeyám. Neka zo mōzøte-zótéz: Vaev-te ndøgo, Evezøza matev mbomømboma mbogó. Zapa ndøgo, Evezøza kuku neka tanakh kandambá.

¹² Nōfuap! Gigiap-qape nqáneq: Zo

5:7 5:7 Jer 5:24; Deut 11:14 **5:8** 5:8 Lom 13:11-12; 1 Pita 4:7

5:11 5:11 Exo 34:6; Job 1:21-22; 2:10; Psa 103:8 **5:12** 5:12 Met

manqat tozo-manqatat, zo zenda ndø-eqàgim, Mbumbukiam-te. Neka zo yan-qa iz o manqei-qape-qa iz o gekha gigiap nøme-qa iz, ndøvèwám, zoqa manqat bazaføgakh etoam nonqo. Zoqa manqat, unimanqatin mba begó. “Ya” tozo-manqatat, yaq “ya” begó. “Mbain” tozo-manqatat, yaq “mbain” begó. Soqain ndøgo, zo Mbumbukiam, zoqa manqat zapaya, manqa ovøyam-te te-ab.

Guligulim-qa bazaføgakh-qa yaq-te

¹³ Zo mokho-te, ezoqa nøme viniv tømbogoat, ndego yà beguligulim. Neka ezoqa nøme, khanakhanakh tendap, ndego Mbumbukiam-qa iz eqawat nonqo, ouv beqaqaeám. ¹⁴ Zo mokho-te, ezoqa nøme enqoni tendap, ndego Klisten megetapak-te, manqat bekhofotáv. Yaq ndigu bètøndozáv, bembō-guligulimem, neka Evezøza-qa iz-te, oil bembøe-qouzumem. ¹⁵ Yaq tiqa guliguli manqat, unimanqatin matev-us tiguligulimem, ndego enqoni ezoqam, gékhakhæv. Evezøza gembótøké, vø-itån. Neka av ndego manqa-zapazapa ge:goam, Evezøza segembøé-navøém. ¹⁶ Yaq nakémbá, zoqa manqa-zapazapa, yaqyaq-a é-mozo-vøndøyám, neka yaqyaq-a vøe-guligulim. Yaq zo tønne-eqeieqei-éz. Zapa ndøgo, ezoqa eqeieqei-qa guligulim, taqa bazaføgakh kandambá. ¹⁷ Ilaiza mbovatáp. Ndego ezoqam até kopó, av ni nqazi:gu. Bazaføgakh-us geguligulim, av nqægo, Izlael manqei-te qæ belanqávøém, yaq qæ lanqavøepøteáv. Viav

misiká neka løvøyak síks, qæ lanqavøepøteav qagoam. ¹⁸ Yaq nango geguligulim, av nqægo, qæ bèlanqavøēm, yaq qæ sège-lanqavøém, neka kopømbá, avøe gigiap nango qa-umivøem.

¹⁹ Nøfuap! Zo mokho-te, ezoqa nøme unimanqatin manqat te-ivav, nakhoa nøme-te vøwāv, zo ndego nango nakhoa eqeieqei-té qamøndo-khatowém. ²⁰ Gèmbo-mataváp: Gekha ezoqām ndego, ezoqa nøme, nango nakhoa eqeieqei-te tekható, ndego ngenek ezoqam løvøte-té gendó-khandí:v. Yaq Mbumbukiam teqa manqa-zapazapa kopoav-qape, gembó-matavapák.

**Mbumbukiam-qa Mangat Mbomambaqape
Ruth, Jonah, and the New Testament in the Kuni
dialect of the Kuni-Boazi language of Papua New
Guinea
Rut, Jona, na Nupela Testamen long tokples
Kuni-Boazi long Niugini**

copyright © 2015 Wycliffe Switzerland

Language: Kuni-Boazi

Dialect: Kuni

Translation by: Wycliffe Switzerland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-08-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 18 Oct 2022

f10a11c4-6a0c-5775-9168-c6e73df1a68f